Psykiske belastningsreaktioner og indsatser i Grønlands Politi – En opfølgning

Hovedresultater

Malene Lue Kessing, Aksel Klint Bastegaard, Britt Østergaard Larsen
og Maliina Grønvold Olsen

VIVE

Hovedresultater og konklusion

Denne undersøgelse er en opfølgning på den første kortlægning af psykiske belastningsreaktioner blandt ansatte i politi og fængsler i Danmark, Grønland og Færøerne (Larsen et al., 2020a), som blev gennemført i 2020.

Rapporten giver et opdateret billede af forekomsten af voldsomme arbejdsrelaterede hændelser, omfanget af psykiske belastningsreaktioner blandt ansatte i Grønlands Politi og deres oplevelse og brug af støttetilbud. Undersøgelsen belyser desuden lederes erfaringer med den eksisterende forebyggende indsats og støttetilbud til medarbejdere med psykiske belastningsreaktioner.

Grønlands Politi er en selvstændig politikreds, som dækker hele Grønland og er underlagt Rigspolitiet og Justitsministeriet i Danmark. På en række kriminalitetsområder har Grønland højere anmeldelsestal end Danmark, herunder eksempelvis anmeldelser af volds- og seksualforbrydelser (Årsstatistik 2024, Grønlands Politi).

Datagrundlaget for denne undersøgelse består af spørgeskemaundersøgelse og kvalitative interviews. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i september 2025 blandt samtlige polititjenestemænd i Grønlands Politi. Den blev udsendt til i alt 174 polititjenestemænd og havde en svarprocent på 62. Derudover blev der gennemført 10 kvalitative interviews med hhv. otte ledere (politikommissærer og vicepolitiinspektører) og to tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter. Derudover er der gennemført tre ekspertinterviews med repræsentanter fra hhv. Rigspolitiets Psykologtjeneste og Grønlands Politiforening. I det følgende beskrives rapportens hovedresultater og konklusion.

Voldsomme hændelser på job

I de kvalitative interviews fremhæver interviewpersonerne, at polititjenestemænd i Grønlands Politi er udsat for mange voldsomme hændelser. Hændelser, der involverer selvmord, seksuelle overgreb mod børn, voldtægter, grov vold og drab, fremhæves som de mest psykisk krævende opgaver.

Blandt de polititjenestemænd, som deltog i spørgeskemaundersøgelsen, har 61 % været udsat for en eller flere hændelser inden for det seneste år, som har påvirket dem voldsomt følelsesmæssigt. Endvidere svarer 45 %, at de tidligere har oplevet hændelser i arbejdet, som stadig påvirker dem psykisk. I løbet af deres arbejdsliv har 64 % oplevet en livstruende hændelse, 61 % er blevet truet eller angrebet med våben i deres arbejde, og 60 % har oplevet at skulle agere i en katastrofesituation – fx storbrand eller søfartsulykke.

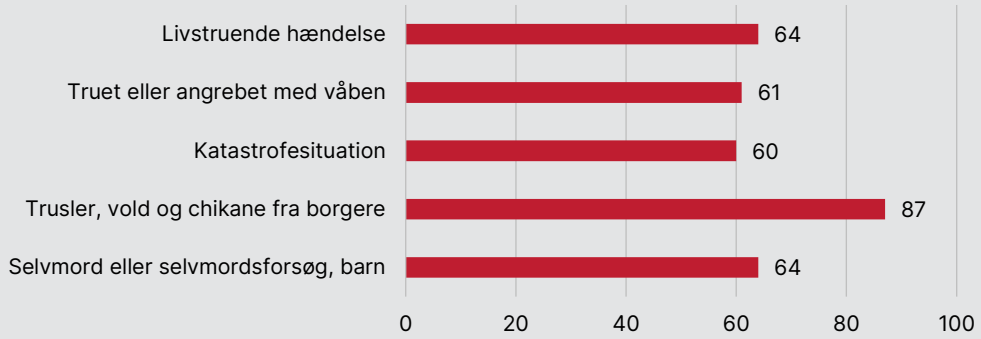
Voldsomme hændelser

61 % af polititjenestemænd har været udsat for en hændelse det seneste år, som har påvirket dem voldsomt følelsesmæssigt.

68 % har oplevet mindst én voldsom hændelse med en borger, som de kender personligt. Dette opleves ofte som særligt belastende.

Interviewpersonerne beskriver desuden, hvordan voldsomme hændelser med borgere, man kender personligt, kan gøre hændelserne særligt belastende og følelsesmæssigt krævende. 68 % svarer i spørgeskemaundersøgelsen, at de har oplevet mindst én voldsom hændelse med en borger, de kender personligt. Episoder med selvmord og selvmordsforsøg forekommer relativt hyppigt og opleves som særligt belastende, især når de involverede er børn. 64 % har været udsat for en eller flere af disse episoder. Derudover fremhæves sager om seksuelle overgreb mod børn, voldtægter, grov vold og drab som blandt de mest psykisk krævende opgaver.

Figur 1: Polititjenestemænd i Grønlands Politi, som har oplevet voldsom hændelse mindst én gang i forbindelse med deres arbejde (procent)

Kilde: VIVE-spørgeskemaundersøgelse blandt ansatte i Grønlands Politi 2025.

Fortsat høje forekomster af belastningsreaktioner

I spørgeskemaundersøgelsen har vi målt forekomsten af psykiske belastningsreaktioner med validerede måleredskaber[1], der indeholder flere spørgsmål til de symptomer, som indgår i diagnosekriterierne for hhv. PTSD, depression og angst.

[1] Se **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** for nærmere beskrivelse af måleredskaber og grænseværdier.

Undersøgelsen fra 2020 viste en højere forekomst af belastningsreaktioner blandt polititjenestemænd i Grønland relativt til Danmark. Denne undersøgelse viser, at forekomsten fortsat er høj blandt polititjenestemænd i Grønlands Politi. 12,0 % af de adspurgte polititjenestemænd opfylder diagnosekriterierne for PTSD, 6,0 % diagnosekriterierne for depression, og 7,9 % kriterierne for angst. Siden 2020 er andelen af polititjenestemænd, som føler sig stressede ofte eller hele tiden, steget fra 14,6 til 26 % i 2025.

Boks 1 Psykiske belastningsreaktioner blandt polititjenestemænd i Grønland i 2025

- 12 % opfylder diagnosekriterierne for PTSD
- 6 % opfylder diagnosekriterierne for depression
- 7,9 % opfylder diagnosekriterierne for angst
- 26 % angiver, at de ofte eller hele tiden føler sig stressede.

PTSD er mest udbredt blandt polititjenestemænd med mere end 10 års anciennitet i Grønlands Politi (26,5 %). Dette kan være udtryk for, at en akkumulering af voldsomme hændelser gennem arbejdslivet øger risikoen for PTSD (Pihl-Thingvad et al., 2019). Der er også en højere forekomst af PTSD (23 %) og depression (14 %) blandt lokalt ansatte polititjenestemænd sammenlignet med udsendte og assistancebetjente fra Danmark. Forskellene skal bl.a. ses i relation til, at lokale betjente har længere anciennitet (16,5 år mod 3,3 år), er ældre (42 år mod 36 år) og angiver en højere eksponering for voldsomme hændelser som katastrofer, seksualforbrydelser, dødsfald, ulykker med børn samt hændelser med borgere, de kender personligt.

Ifølge interviewpersonerne opstår psykiske belastningsreaktioner typisk grundet en akkumulering af voldsomme hændelser over tid, kombineret med højt arbejdspres og begrænset mulighed for aflastning.

Erfaringer med forebyggende indsatser og støttetilbud

Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen og interviews peger på, at der er en overordnet tilfredshed med beredskabet efter voldsomme hændelser og støttetilbud til ansatte med psykiske belastningsreaktioner.

Beredskabet i Grønlands Politi efter voldsomme hændelser består af fire elementer: taktisk debriefing samme dag, psykologisk debriefing 2-5 dage efter, individuel opfølgning fra nærmeste leder samt evt. individuelle psykologsamtaler via Rigspolitiets Psykologtjeneste.

Blandt polititjenestemænd, der har oplevet en voldsom hændelse det seneste år, svarer 59 %, at de har deltaget i taktisk debriefing, og 54 %, at de har deltaget i psykologisk debriefing hver gang eller de fleste gange. En tredjedel (31 %) har modtaget opfølgning af egen leder de fleste gange eller hver gang efter en voldsom hændelse.

I de kvalitative interviews peger lederne på, at der generelt er et godt kendskab til de forebyggende indsatser, og at der de seneste år er sket en kulturændring, hvor betjente i højere grad er åbne omkring deres behov og udbytte af støtte. På trods af denne udvikling peger undersøgelsen også på, at der stadig eksisterer væsentlige barrierer for gennemførelsen af de forebyggende indsatser. Særligt det høje arbejdspres fremhæves som en væsentlig hindring. Interviewpersonerne giver udtryk for, at igangsættelsen af beredskabet efter en voldsom hændelse ofte kræver, at polititjenestemændene går på kompromis med den næste opgave eller den daglige drift, hvilket kan gøre det svært at prioritere.

Med hensyn til de konkrete støttetilbud til betjente med psykiske belastningsreaktioner peger resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen og interviews på, at polititjenestemænd oplever at have tilstrækkelig viden om, hvor de kan få hjælp, og at støttetilbuddene, fx psykologsamtaler, opleves som relevante. Interviewpersoner giver udtryk for, at mangel på psykiatriske behandlingsmuligheder i Grønland kan være en barriere for, at ansatte får den nødvendige hjælp. Ved tegn på psykiske belastningsreaktioner fortæller interviewpersonerne, at de har fokus på at aflaste medarbejderen, men grundet få ansatte kan det være vanskeligt at aflaste medarbejdere i praksis, særligt på kysten.

Konklusion og fokuspunkter

Fra den første undersøgelse i 2020 frem til denne opfølgning i 2025 ser vi, at der fortsat er en høj forekomst af belastningsreaktioner blandt polititjenestemænd i Grønlands Politi. Undersøgelsen viser, at både forebyggende indsatser og støttetilbud anvendes, men også, at der er centrale barrierer forbundet med at kunne levere en tilstrækkelig indsats, herunder et højt arbejdspres og begrænsede muligheder for aflastning. Der er således fortsat potentiale for at styrke brugen af både forebyggende indsatser og støttetilbud.

For det første er det væsentligt at være opmærksom på, at polititjenestemænd i Grønlands Politi gentagne gange eksponeres for voldsomme hændelser.

Undersøgelsen viser bl.a., at hver tredje polititjenestemand har oplevet seksualforbrydelser mod voksne mere end 20 gange (33 %), og 36 % har oplevet selvmord eller selvmordsforsøg hos voksne mere end 20 gange. Flere interviewpersoner nævner, at store sagsmængder og få vagthavende betjente (særligt på kyststationer) ofte betyder, at den samme betjent gentagne gange bliver udsat for voldsomme hændelser. En akkumulering af voldsomme hændelser kan øge risikoen for psykiske belastningsreaktioner (Pihl-Thingvad et al., 2019).

For det andet er der forhold, som kan være særligt belastende for polititjenestemænd i Grønlands Politi. Denne undersøgelse peger bl.a. på, at betjentene ofte vil kende involverede borgere personligt. Denne tætte kontakt gør det vanskeligt at adskille arbejdsliv og privatliv. Undersøgelsen viser også, at der er centrale forskelle i arbejdsforhold for ansatte på kysten og ansatte i Nuuk. 61 % af de ansatte på kysten imod 32 % af de ansatte i Nuuk svarer således, at de i meget høj eller høj grad oplever at stå alene med ansvaret i akutte situationer. Grundet små arbejdsstyrker på kyststationerne opleves det også som vanskeligt at aflaste medarbejdere fx ved at ændre i vedkommendes arbejdsopgaver.

For det tredje er det centralt at være opmærksom på det høje arbejdspres i Grønlands Politi. Denne undersøgelse peger på, at 26 % af medarbejderne føler sig stresset ofte eller hele tiden. Det er en signifikant højere andel end i 2020, hvor tallet var 14,6 %. Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at betjentene oplever udfordringer med tiden til at bearbejde voldsomme hændelser. Kun 12 % af de adspurgte polititjenestemænd oplever i høj eller meget høj grad, at der er tilstrækkelig tid til at bearbejde en voldsom hændelse, før de skal videre til andre arbejdsopgaver. Det er centralt, da forebyggelse og aktiv bearbejdelse af hændelser er afgørende for at mindske risikoen for udvikling af belastningsreaktioner som PTSD (Videbech, Kristensen & Øgard, 2021). I interviewene gives der udtryk for, at det høje arbejdspres i nogle situationer kan komme til at stå i vejen for den forebyggende indsats.

Samlet peger undersøgelsen på, at anvendelsen af forebyggende indsatser og støttetilbud i Grønlands Politi indgår i et samspil med en række strukturelle, organisatoriske og kulturelle forhold. I forhold til strukturelle forhold er det væsentligt at være opmærksom på, at store sagsmængder og store geografiske afstande påvirker mulighederne for forebyggelse og støtte. Organisatorisk er det vigtigt at have fokus på arbejdspres, bemanding, distanceledelse og adgang til aflastning, så medarbejdere og ledere får tid til at bearbejde voldsomme hændelser. Kulturelt er det fortsat centralt at fremme en åben kultur, hvor det er legitimt at tale om belastninger og søge støtte. Som led heri vil det være relevant at styrke lederopfølgning efter voldsomme hændelser. Lederne i Grønlands Politi har en central rolle i at understøtte en åben kultur ved at prioritere medarbejdertrivsel, opfølgning og tydeligt signalere, at det er accepteret at søge hjælp. Undersøgelsen peger hermed på en række muligheder

for at styrke arbejdsmiljøet og implementeringen af eksisterende indsatser. Resultaterne fra denne rapport kan anvendes i det videre arbejde med at forebygge belastninger og sikre støtte til medarbejdere med psykiske belastningsreaktioner i Grønlands Politi.

Boks 2 Strukturelle, organisatoriske og kulturelle forhold med betydning for anvendelsen af forbyggende indsatser og støttetilbud i Grønlands Politi

Strukturelle forhold

- Store geografiske afstande giver forskellige arbejdsforhold og kan være en barriere for tilstrækkelig forebyggelse og støtte
- Store sagsmængder og højt arbejdspres kan være en barriere for at gennemføre forebyggende tiltag og opfølgninger
- Høj medarbejderudskiftning øger arbejdspresset, og dette kan have konsekvenser for gennemførelsen af forebyggende indsatser og støttetilbud.

Organisatoriske forhold

- Manglende tid til bearbejdning af voldsomme hændelser kan begrænse brugen af forebyggende indsatser samt mulighederne for opfølgning og restitution
- Begrænset viden hos ledere om psykiske belastningsreaktioner og mental trivsel kan gøre det sværere at yde relevant støtte til medarbejdere
- Distanceledelse kan være en barriere for opfølgning og støtte til medarbejdere.

Kulturelle forhold

- Tæt kontakt med borgere og polititjenestemænd i små samfund kan gøre det vanskeligt at adskille arbejdsliv og privatliv og skabe et øget behov for støtte
- Et højt antal voldsomme hændelser kan medføre nedtoning af hændelsernes belastende karakter og udfordre brugen af forebyggende indsatser
- Selvom lederen fortæller om en større åbenhed omkring belastninger end tidligere, kan en kultur, der vægter robusthed højt, stadig påvirke brugen af formelle støttetiltag, fx psykologisk debriefing.

Hovedresultater: Psykiske belastningsreaktioner og indsatser i Grønlands Politi – En opfølgning
VIVE/2026
HR_303123